

מפעל עולמי להצלת הדת

על ידי שנקיים ברית הערבות ומצות התוכחה בכל העולם כולו

גליון # 23

חברה מזכי הרבים העולמי לקיום היהדות

חודש אב תשס"א

בו יבוארו עניני ברית הערבות שקיבלנו והתחייבנו במצוות ה' "בְּהָרַרְ סִינַי" להיות ערב על כל איש ואיש מבני ישראל, וכל אחד ואחד נענש מכוח חיוב הערבות כמו שכתוב (ויקרא כו, לז), "וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו" וכמבואר ברש"י שם: ומדרשו "וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו" זה נכשל בעונו של זה, שכל ישראל ערביין זה לזה, (ועיין סנהדרין דף כ"ז:).

על ידי ברית הערבות ומצות התוכחה נבנה בית המקדש

שער הערבות

על עניני שכר ועונש

"אמר רב פפא והני דבי ריש גלותא נתפסים על כולי עלמא. א"ר חנינא מאי דכתיב ה' במשפט יבא עם זקני עמו ושריו אם שרים חטאו זקנים מה חטאו אלא אימא על זקנים [פ"י סנהדרין] שלא מיחו בשרים".

(שבת נד:).

גם למידיים אנו מדברי חז"ל אלו שמי שיש בידו למחות ביד המנהיגים הרבנים שהם ימחו בידי עוברי עבירה ואינו מוחה בידם הוא נתפס, כמו הסנהדרין שה' יביאם במשפט על שלא מיחו בשרים, שהיתה להם ההשפעה על השרים והיה להם למחות.

וכן כתב הילקוט מעם לועז (דברים כ"ט) בשם המהרי"ט על הפסוק. "אתם נצבים היום כולכם וגוי לעברך בברית ה' אלקיך, ובאלתו אשר ה' אלקיך כרת עמך היום" (נצבים כט, יא).

"ונאמר בלשון יחיד "לעברך בברית" וגו', שכל יחיד ויחיד נעשה ערב על ששים רבוא, כפי שנתבאר בפרשת כי תבא, ולכן פתח בלשון רבים וסיים בלשון יחיד. ונאמר כל איש ישראל, שכל

אדם ואדם מישראל שיש בידו למחות ביד הזקנים והשופטים המתנהגים בעול ואינו מוחה נתפס עליהם, כמו שאירע במעשה של אשת רבי חנינא בן תרדיון שגזרו עליה הריגה על שלא מיחתה בר' חנינא שהיה הוגה השם באותיותיו".

(יוסף לקח בשם מהרי"ט, מעם לועז דברים פרשה כ"ט)

כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה

בא וראה כמה גדול עונשו של מי שיש בידו למחות ולא מיחה, שדם החוטא שמת בעונו. דורש הקדוש ברוך הוא מידו, וכל הדמים הנשפכין בישראל תולין בו, עד כדי כך שאותן שבעים אלף מישראל שנהרגו בגבעת בנימין תלו בסנהדרין בדור ההוא.

כל מי שסיפק בידו למחות ולא מיחה ולהחזיר את ישראל למוטב ואינו מחזיר כל הדמים הנשפכין בישראל אינם אלא על ידו שנאמר "ואתה בן אדם צופה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזהרת אותם וגו' הוא רשע בעונו ימות ודמו מידך אדרוש" לפי שכל ישראל ערבים זה לזה ולמה הן דומין לספינה שנקרע בה בית אחד אין אומרין נקרע בה בית אחד אלא כל הספינה נקרעת, כך הם ישראל, שנאמר "הלא עכן בן זרח מעל בחרם ועל כל עדת ישראל היה קצף" וגו' ושמא תאמר אותן שבעים אלף שנהרגו בגבעת בנימין מפני מה נהרגו לפי שהיו להם לסנהדרי גדולה שהניח משה ויהושע ופנחס בן אלעזר עמהם היה להם לילך ולקשור חבלים של ברזל במתניהם ולהגביה בגדיהם למעלה מארכובותיהן ויחזרו בכל עיירות ישראל יום אחד ללכיש, יום אחד לבית א-ל, יום אחד לחברון, יום אחד לירושלים, וכן לכל מקומות ישראל, וילמדו את ישראל דרך ארץ בשנה ובשנים ובשלש עד שיתישבו ישראל בארצם כדי שיתגדל ויתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא בעולמות כולן שברא מסוף העולם ועד סופו והם לא עשו כן אלא כשנכנסו לארצם כל אחד ואחד מהם נכנס לכרמו ולזיתו ולשדהו ואומרים שלום עליך נפשי כדי שלא להרבות עליהן את הטורח, וכשעשו בני בנימין דברים מכוערין ודברים שאינם ראויין באותה שעה ביקש הקדוש ברוך הוא להחריב את כל העולם, אמר הקדוש ברוך הוא לא נתתי לאלו את ארץ ישראל אלא כדי שיקראו וישנו ויעסקו בתורה כל ענין בזמנו וילמדו דרך ארץ כו' עש"ב.

(תנא דבי אליהו רבא פרק י"א)

(המשך בגליון הבא אי"ה)

מפעל עולמי להצלת הדת